

זהר הקדוש

עם ביאור
הפטר והפכוד

פרשת ואתחנן • שורש הקול בקבלת התורה

העליון הנופח מתוך השופר שהוא הבינה את הקול הזה הכלול משלשת הקוין. נמצא שהדיבור שהיה נשמע בשעת קבלת התורה היה נמשך מכל הספירות.

לאחר שהתבאר הגילוי הנורא שעל ידו דיבר אליהם הקב"ה במתן תורה, יבאר יראו מגילוי זה, ורצו לקבל את התורה ממקום נמוך יותר.

וישראל אתרחקו מדחילו דא -

התרחקו מן היראה הזאת שהיא במדרגת הגבורה העליונה של זעיר אנפין שהיא דינא קשיא שממנה נמשכה התורה, כמו שנאמר (שם פסוק כב) 'ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספיק אֲנַחְנוּ לְשַׁמֵּעַ אֶת קוֹל ה' אֱלֹהֵינוּ עוֹד וּמִתְּנֵנוּ? וּבְגִין כֵּן - ומשום כך אמרו למשה 'קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֲלֵינוּ' (שם פסוק כד), והתכוונו בזה לומר כי לא בְּעִינֵינוּ בְּתוֹקְפָא עֲלָהּ דְּלַעֲלֵא - אין רצוננו לעמוד במדרגת היראה של החוזק העליון של זעיר אנפין ולשמע ולקבל את התורה משם, אלא מאתר דְּנוֹקְבָא וְלֹא יְתִיר - אלא רצוננו לשמוע ולקבל את התורה רק ממקום המלכות שהיא דינא רפא, ולא ממקום יותר גבוה מן המלכות שהוא מזעיר אנפין. ולכן אמרו למשה בלשון 'וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֲלֵינוּ' וגו', כי 'וְאַתָּה' היא לשון נקבה, והתכוונו בזה לומר שרצונם לקבל רק מן המלכות לבדה שהיא בחינת נוקבא, ולא מזעיר אנפין שהוא בחינת דכר.

לאחר שהתבאר שישראל לא רצו לשמוע את הקול מזעיר אנפין אלא מן המלכות, תחיל לבאר מה הפסידו ישראל משום כך.

כיון שאמרו ישראל למשה שאינם חפצים לשמוע את דבר ה' מזעיר אנפין אלא מן המלכות, אָמַר מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, וְדָא חֲלָשְׁתֹּנוּ חִילָא דִּילִי - ודאי חלשנו חילא דילי - ודאי החלשתם בזה את הכח שלי, כי אני הייתי יכול לשמוע את הקול מזעיר אנפין, וכיון שלא חפצתם לשמוע את הקול מזעיר אנפין נחלש כוחי, וגם אני לא אשמע את הקול אלא מן המלכות לבדה. ועוד חלשנו חילא אַחְרָא - החלשתם כח אחר, שהוא הכח העליון שעל ידו נמשך תחילה הקול לישראל. והטעם, דְּאֶלְמָלָא לֹא אֶתְרַחֲקוּ יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁמְעוּנוּ כָּל הַיָּהּ מֶלֶךְ פְּדִבְקָא דְּמִיתָא - כי אילו לא התרחקו ישראל והיו שומעים את כל הדבר שהיה צריכים לשמוע כאשר היה בתחילת הדיבור שהיו שומעים אותו מזעיר אנפין שהתגלה דרך המלכות, לֹא הוּא יָכִיל עֲלֵמָא לְמַהוּ חֲרִיב לְבָתֵּר - אז לא היה יכול העולם להיות חרוב אחר כך, וְאִינוּן הוּא קִיַּמִּין לְדִרְי דְּרִין - והם היו נשארים קיימים לדורי דורות.

לאחר שביאר שעל ידי שבקשו שלא לשמוע את הקול מזעיר אנפין החלישו את כח משה ואת הכח העליון, אשר על כן לא זכו להתקיים לעולם, יבאר איך היו יכולים להתקיים לעולם.

ומפרש מדוע היו קיימים לעולם אם לא היו מתרחקים מלשמוע את הקול מזעיר אנפין. דְּהָא בְּשַׁעְתָּא קְדָמִיתָא מִיתוּ - שהרי בשעה ראשונה כאשר יצא קול ה' מזעיר אנפין מתו ופרחה נשמתם, ושואל מַאי טַעְמָא - מה הטעם שמתו כאשר שמעו את הקול, ומשיב בְּגִין דְּהָיִי אַצְטְרִיף - משום שכך היה נצרך, דְּהָא אֵילָנָא דְּמוֹתָא גָּרִים - שהרי אילן המות שהוא עץ הדעת שהוא בחינת המלכות שהיו אחוזים בה, הוא גרם שלא היו יכולים לחיות כאשר שמעו הקול מתוך האש של זעיר אנפין. ולאחר שפרחה נשמתם הוריד הקב"ה טל של

במאמר זה יבואר בפרטות מהיכן היה נשמע תחילה הקול העליון בשעת קבלת התורה, אלא שישראל התרחקו ולא רצו לשמוע את הקול אלא מן המלכות. ויבאר מה נגרם על ידם על ידי שלא רצו לשמוע את הקול העליון, ומה הפסידו על ידי זה. ויסק כי מכל מקום לא נענשו על כך, כיון שלא התרחקו מן הקול העליון אלא בגלל יראה עילאה שהיתה להם.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, הִנֵּה, כֹּאשֶׁר שִׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל אֶת דְּבַר ה' מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּשַׁעְתָּ קְבֻלַּת הַתּוֹרָה הִתְיַאֵרָא מֵאֵד וְאָמְרוּ לְמֹשֶׁה 'קָרֵב אֵתָּה וְשִׁמְעַתָּ אֶת כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֲלֵינוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר יְדַבֵּר ה' אֱלֹהֵינוּ אֵלֶיךָ וְשִׁמְעֵנוּ וְנִשְׁמָע' וגו' (דברים ה כד). כדי לבאר ממה נתייראו ישראל כל כך, ומה היתה כוונתם בדברים שאמרו למשה, היתה תחילה לבאר את הגילויים הנוראים שהיו בשעת קבלת התורה. תֵּא חֲזִי - בא ראה, בְּשַׁעְתָּא דְּאֶתְיַהֲבִית אֲוִרִיתָא - בשעה שניתנה תורה לְיִשְׂרָאֵל, כָּלְהוֹן קוֹלוֹת אֶשְׁתַּכְּחוּ - כל הקולות נמצאו אז. כלומר, בשעת קבלת התורה היו נמצאים כל עשר הספירות של עולם האצילות. ונקראו 'קולות' כיון שעל ידי עשר הספירות נמשכים שבע קולות שהם שבע המידות מחסד עד מלכות, וכפי שיבאר להלן. ומבאר היכן נמצאו אז עשר הספירות דאצילות, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב עַל פְּנוּסֵי - והקדוש ברוך הוא שהוא האצילות ישב על הכסא שהוא עולם הבריאה, והיינו שעשר הספירות דאצילות התלבשו בעשר הספירות דבריאה, וְדָא מִגּוּ דְּדָא אֶתְחַזִּי - וזה מתוך זה נראה, והיינו שעולם האצילות היה נראה מתוך עולם הבריאה, וּמִלּוּלָא דְּדָא נָפִיק מִגּוּ עֲלָהּ דְּעֵלִיָּה - והדיבור שהיה נשמע לישראל מן הבריאה היה יוצא מתוך העולם העליון שעליו הוא עולם האצילות.

לאחר שביאר שהתורה ניתנה על ידי כל הספירות דאצילות שהתלבשו בבריאה, יבאר איך היה נמשך קול הדיבור מכל הספירות.

וְדָא הוּא רָזָא דְּכֶתִיב - וזה שאמרו כי הדיבור היה נשמע לישראל על ידי הספירות דאצילות שהתלבשו בספירות דבריאה, הוּא סוּד מַה שִׁכְתוּב (שם פסוק ד) 'פְּנִים בְּפָנִים דְּבַר ה' עִמָּכֶם בְּהַר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ', וכונת הכתוב לומר, כי דיבור ה' היה על ידי 'חוד ספירות האצילות והבריאה שזהו בחינת פנים בפנים'. ומה שנאמר 'מתוך האש' היינו דְּמִלּוּלָא נָפִיקָא וּמִלִּיל מִגּוּ אֶשָּׁא וְשִׁלְהוּבָא - שקול הדיבור יצא ודיבר מתוך אש ושלחבת שהיא מידת הגבורה, כי התורה יצאה מבחינת הגבורה, ועל כן אמר הכתוב 'מתוך האש'. דְּחִי לִיה לְבָר - שהאש והשלחבת דוחים את הקול לחוץ בְּדִפְקוּ דְּרוּחָא וּמִיָּא - בכח דפיקת כוח הרוח והמים שהם התפארת והחסד, דְּיִהְיֶינָא חִילָא - שהם נותנים את הכח שתישמע הברת הקול. הרי שהקול כלול מחסד גבורה ותפארת, והתבאר איך נמשכה התורה מספירות אלו, ובכלל זה גם ספירות נצח הוד יסוד שהם בכלל שלשת הקוין ימין שמאל ואמצע של חסד דין ורחמים. ועתה מבאר מהיכן נמשך הקול לחסד גבורה ותפארת, דְּאֶשָּׁא וְרוּחָא וּמִיָּא - כי הקול שהוא כלול מאש ורוח ומים שהם חסד גבורה ותפארת מִגּוּ שׁוֹפֵר דְּאִיהוּ כָּלִיל לְכָלְהוּ נָפִיק - מתוך השופר שהוא הבינה הכוללת לכל שלשת הקוין של חסד גבורה ותפארת יוצא הקול, והוא על ידי החכמה שהיא סוד הפה

אף על פי שישאל סירבו לשמוע את הקול מזעיר אנפין. יבואר מדוע לא נענשו על כך. **ועם כל דא** - ועם כל זה שמייאנו לשמוע את הקול מזעיר אנפין, מכל מקום **פיון ד'ישראל לא עבדו** - מכיון שישאל לא עשו זאת **אלא בדחילו עלאה דהוה עליהו** - אלא ביראה עליונה שהיתה עליהם, לכן **לא אתמר עליהו** - לא נאמר עליהם מפי הקדוש ברוך הוא דבר גנאי על כך, **אלא** נאמר עליהם שאמר הקב"ה למשה, פסוק זה (שם פסוק כו), **מי יתן והיה לבכם זה להם** ליראה אתי ולשמור את כל מצותי כל הימים וגו', להורות כי מניעתם לשמוע את הקול מזעיר אנפין היתה רק בגלל היראה העליונה שהיתה להם.

ממה שהתבאר שהטעם שלא נענשו ישראל הוא כיון שהסירוב היה בגלל היראה עילאה שהיתה להם, יבואר כי הקב"ה אינו מעניש על מעשים רעים שאינם נעשים בכוונה רעה. **מכאן אוליפנא** - מכאן למדנו, שכשם שסירוב ישראל לשמוע את הקול אף על פי שלא היה לא היה כהוגן, מכל מקום לא נענשו על כך כיון שכונתם לא הייתה לרע, כך גם **כל מאן דעביד מלה ולבא ורעותיה לא שוי לסטרא בישא** - כל מי שעושה דבר מה, וליבו ורצונו אינו משים בזה לצד הרע, אף על גב דאיהו ביש - אפילו שהדבר הינו רע, מכל מקום הואיל **ולא עביד ברעותא** - מאחר ולא עשהו ברצון רע, על כן **עונשא לא שריא עליה** - העונש אינו שורה עליו, **ולא כבר נש אחרא** - ואין דינו כאדם אחר העושה מעשיו מתוך רצון לעשות רע, **וקודשא בריה הוא לא דאין ליה לביש** - והקדוש ברוך הוא אינו דן אותו לרע, כי הוא יודע תעלומות לב.

תחיה והחיה אותם. ואז, **לבתר דחיינו וקמו וקא סגו** - לאחר שחיו ועמדו והתגדלו הרבה במעלה, **ובעאן לאעלא לאילנא דחיי** - ורצו להכנס לעץ החיים שהוא בחינת זעיר אנפין, **דקאים על ההוא אילנא דמותא** - העומד על עץ הדעת שהוא בחינת המלכות שהיו אחוזים בה, **בגין למהוי קיימין לעלמין** - כדי שיהיו קיימים על ידו לעולמים. כי בעץ החיים כתוב (בראשית ג כב), 'ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם'. אבל לבסוף **אתרחקו ולא בעו** - התרחקו ישראל ולא רצו להתדבק בעץ החיים ולשמוע את הקול מזעיר אנפין. **בדין אתחלש חילא דמשה עליהו** - אז נחלש הכח של משה בשבילם, וגם הוא לא היה יכול לשמוע את הקול מזעיר אנפין, **ונאתחלש חילא אחרא** - ונחלש גם כח אחר שהוא הכח העליון שהיה משמיע את הקול בתחילה, כיון שמעתה לא יאיר עוד זעיר אנפין במלכות כפי שהיה מאיר בתחילה שהיה נראה מתוך המלכות.

כיון שלא רצו ישראל להתדבק אלא בבחינת נוקבא שהיא המלכות, יבואר מדוע נאמר להם אחר כך 'שובו לכם לאהליכם'.

כיון שלא רצו ישראל להתדבק בזעיר אנפין, **אמר קודשא בריה הוא, אנא בעינא לקיימא לכו באתר עלאה** - אמר הקדוש ברוך הוא, אני רציתי לקיים אתכם במקום עליון בזעיר אנפין, **ולאתדבקא בחיים** - ושתהיו מתדבקים בחיים נצחיים. אמנם **אתון בעיתון אתר דנוקבא שריא** - אתם רציתם להתדבק במקום שהנקבה שורה שהיא המלכות. **ובגין כן** - ומפני כך, אמר אז הקב"ה למשה, **לך אמור להם שובו לכם לאהליכם, וגו'** (דברים שם פסוק כז), פירוש, **כל חד יהף לנוקביה ויתחד בה** - שכל אחד ילך לאשתו ויתחד עמה, כיון שהתדבקו בבחינת נוקבא.

לבתר דחיינו וקמו וקא סגו, ובעאן לאעלא לאילנא דחיי דקאים על ההוא אילנא דמותא, בגין למהוי קיימין לעלמין אתרחקו ולא בעו, בדין אתחלש חילא דמשה עליהו, ואתחלש חילא אחרא.

אמר קודשא בריה הוא, אנא בעינא לקיימא לכו באתר עלאה ולא תדבקא בחיים, אתון בעיתון אתר דנוקבא שריא. ובגין כן, לך אמור להם, וגו' (שם פסוק כז), כל חד יהף לנוקביה ויתחד בה.

ועם כל דא, פיון ד'ישראל לא עבדו אלא בדחילו עלאה דהוה עליהו, לא אתמר עליהו, אלא מי יתן והיה לבכם זה להם, וגו' (שם פסוק כו).

מכאן אוליפנא, כל מאן דעביד מלה, ולבא ורעותיה לא שוי לסטרא בישא, אף על גב דאיהו ביש, הואיל ולא עביד ברעותא, עונשא לא שריא עליה, ולא כבר נש אחרא, וקודשא בריה הוא לא דאין ליה לביש.

נפשי צמאה
לדעת

כל רז סוד

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד"
ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

